

Hasznos információk a fogyatékosokról

Összeállította: Kovács Tímea

Mi a fogyatékoság?

A fogyatékoság nem betegség, hanem egy tartós vagy véglegesült állapot.

A fogyatékos ember, „aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja”

/1998. évi XXVI. törvény, 4 § /

A fogyatékoság csoportosítása

I. A sérülés típusa szerint

- Mozgáskorlátozott (és nem béna, nyomorék)
- Látássérült (és nem világtalan)
- Hallássérült (és nem süket)
- Értelmi sérült
- Beszédhibás, beszéd fogyatékos
- Autista
- Halmozottan fogyatékos
- Magatartás-, viselkedés zavaros

A fogyatékoság csoportosítása

II. A fogyatékoság kialakulásának időpontja szerint

- Veleszületett fogyatékoság
- Szerzett fogyatékoság

A fogyatékoság csoportosítása

III. Problémakör szerint

- Fogyatékossgal élő felnőttek
- Fogyatékos gyermekeket nevelő családok

Fogyatékosággal élő felnőttek

Pénzbeli, természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyaránt igénybe vehetőek.

Pénzbeli ellátások:

- Fogyatékosági támogatás (vagy vakok személyi járadéka)
- Rehabilitációs járadék vagy rokkantsági járadék vagy rokkantsági ellátás-korábban nyugdíj
- Saját jogon járó családi pótlék
- Súlyos fogyatékos személyek adókedvezménye

Fogyatékosággal élő felnőttek

Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások:

Az összes, a szociális törvény által meghatározott alapellátás fogyatékosággal élő személyek számára is igénybe vehető.

Kiemelten:

- Támogató szolgáltatás
- Nappali ellátás

Fogyatékosággal élő felnőttek

Személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátások:

- Ápolást-gondozást nyújtó intézmények
- Támogatott lakhatás
- Rehabilitációs célú intézmények

Rehabilitáció

Feladata az önálló életvezetési képességek kialakítása (habilitáció) vagy helyreállítása (rehabilitáció)

Komplex rehabilitáció: Személyre szabott, életfogytig tartó, több szakma együttműködésén alapuló folyamat.

Főbb részei:

szociális, mentálhigiénés, foglalkozási, egészségügyi (orvosi), képzési (oktatási), elemi rehabilitáció

Fogyatékosággal élők munkavállalása

- Nyílt munkaerőpiacon, integráltan
- Védett foglalkoztatókban
- Szociális foglalkoztatásban

Rehabilitációs hozzájárulás:

A munkáltató által fizetendő járulék, a megváltozott munkaképességű munkavállalók érdekében

Akadálymentesítés

- Fizikai környezet akadálymentesítése
- Info-kommunikációs akadálymentesség
- Szolgáltatásokhoz való akadálymentes hozzáférés

A fogyatékoság csoportosítása

III. Problémakör szerint

- Fogyatékosággal élő felnőttek
- Fogyatékos gyermekeket nevelő családok

Fogyatékos gyermekeket nevelő családok

A családok terhei:

- Fogyatékoság tényének elfogadása
- Anyagi nehézségek (többletkiadások a gyógyszerek, segédeszközök, táplálkozás terén, munka feladása)

Igénybe vehető támogatások: ápolási díj, GYES, emelt összegű családi pótlék, közgyógyellátás, parkolási kártya, gépjármű vásárlási támogatás

- Családi struktúra változása
- Társas kapcsolatok változásai
- Sztereotípiák

Fogyatékos gyermekeket ellátó intézményrendszerek

Nagy dilemma: otthon vagy intézetben? – a szülők döntése kell, hogy legyen, a saját határaik ismeretében!

Minden fogyatékos gyermek képezhető és fejleszthető neki megfelelő támogatási módszerekkel és eszközökkel - a „képezhetetlenség” nem létezik.

Fogyatékos gyermekeket ellátó intézményrendszerek

Intézménytípusok:

- Korai fejlesztő központ
- Nappali ellátást nyújtó intézmények, azaz „fejlesztő napközik”
- Konduktív, gyógypedagógiai intézmények (közoktatási intézménytípus), ápolást-gondozást nyújtó intézmények (szociális intézmény)
- A közoktatási rendszer részeként: Óvoda, általános iskola (integrált vagy szegregált formában), középiskola (integráltan), speciális szakiskola (szegregáltan)

A sérüléseket valójában a társadalom szüli.

A sztereotípiák lerombolása az egyén és a közösség hozzáállásán múlik.